

ПРОБЛЕМИ ТА РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Колесник А.Є., Сухар А.В.

Студентки 2 курсу

Сичов Д.В. старший викладач

кафедри фізичного виховання

теорії та методики дошкільної освіти

КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР

Згідно з визначенням українсько-латинсько-англійського медичного тлумачного словника, реабілітація — це «комплекс заходів, спрямованих на відновлення порушених функцій організму й працездатності хворих та інвалідів» [7].

Термін «фізична реабілітація» В.М.Мухін у підручнику «Фізична реабілітація» визначає як «застосування з лікувальною і профілактичною метою фізичних вправ і природних факторів у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності хворих і інвалідів», і серед засобів називає лікувальну фізичну культуру, лікувальний масаж, фізіотерапію, механотерапію і працетерапію [4]. Т.Ю. Круцевич, визначаючи фізичну реабілітацію як «комплекс заходів, скерований на відновлення втраченої або послабленої функції після захворювання або травми» та різновидність фізичного виховання, зауважує, що зміна фізичних можливостей людини у необхідному напрямку є педагогічним процесом [2]. На думку В.П. Мурзи, головною групою засобів фізичної реабілітації є фізичні вправи [7]. Г.Є. Верич із співавторами називає фізичні вправи першими в переліку основних засобів фізичної реабілітації [6]. Л.П. Сущенко також пов'язує реабілітацію із застосуванням фізичних вправ з метою відновлення пошкоджених підсистем організму людини. Автор визначає однакові види професійних знань і професійної діяльності у фізичному вихованні та фізичній реабілітації [3]. В.П. Мурза та В.М. Мухін у своїх

працях зазначають, що методика застосування фізичних вправ у реабілітації повинна базуватися на основних дидактичних принципах (свідомості та активності, наочності, доступності та індивідуалізації, систематичності, міцності) .А.С. Вовканич вважає, що фахівці з фізичної реабілітації повинні готуватися як «педагоги у сфері відновлення чи переробки рухової діяльності неповноправних осіб» [1].

Аналіз щорічних доповідей українського інституту стратегічних досліджень МОЗ України про стан здоров'я населення, свідчить про тенденцію до погіршення стану здоров'я населення [7]. Так, сьогодні в Україні налічується до 2,7 мільйонів осіб з інвалідністю. Медична реабілітація відіграє одну з провідних ролей у досягненні стратегії ВООЗ «Здоров'я для всіх у XXI столітті». І це цілком закономірно, адже щорічно у світі реабілітації потребує понад 500 млн. інвалідів та хворих. У вітчизняній та зарубіжній медичній літературі досить чітко висвітлені питання організації процесу фізичної реабілітації як складової медичної: періоди та реабілітаційні етапи і їх відповідне забезпечення [5], визначення реабілітаційного потенціалу, методів контролю ефективності реабілітації. Але не дивлячись на потужну теоретичну базу, її впровадження в Україні стикається з суттєвими перепонами, головною з яких є недостатність спеціалістів з реабілітації. З огляду на це, розробка концепції фізичної реабілітації в контексті медичної має істотну практичну й соціальну значущість для підтримки й зміцнення здоров'я населення нашої країни й робить зазначене актуальним для досліджень.

Створення ефективної системи медичної реабілітації неможливе без спеціальної підготовки реабілітологів, методологічно і методично самостійних фахівців зі знаннями теоретичних положень і методичних аспектів медичної реабілітології, здатних розробляти і реалізовувати комплексні реабілітаційні програми.

Зокрема В.М. Мухін зазначає, що фізичний реабілітолог займається розробкою методик застосування фізичних вправ, а також плануванням і виконанням програм функціонального відновлення [4]. О. Алексєєв до компетенції фізичного реабілітолога відносить виконання і визначення ефективності фізичної реабілітації. Зазвичай у роботах, які торкаються проблеми організації діяльності фізичного реабілітолога, автори обмежуються описом, або лише переліком окремих методик реабілітації. Все, що залишається відкритим питання розподілу повноважень фізичного реабілітолога і лікаря. На думку В.М. Мухіна фізична реабілітація є невід'ємною частиною медичної і повинна призначатися лікарем [4].

Сьогодні можна впевнено говорити про те, що в країні немає налагодженої системи реабілітації, як немає і системи професійної підготовки відповідних фахівців. Але стан здоров'я населення нагально потребує впровадження медичної реабілітації, яка буде ефективно протидіяти його погіршенню, що значно підвищує відповідальність всіх вищих навчальних закладів за підготовку високо кваліфікованих фахівців – реабілітологів нової формації.

Література:

1. Актуальные вопросы содержательной коррекции преподавания физической реабилитации в высших учебных заведениях / Г.Е.Верич, С.К. Клименко, Т.П. Гусев та ін. // Современные технологии и оздоровительные программы педагогического процесса по физической культуре и спорту в учебных заведениях: Материалы Междунар. науч.-метод. конф. — Белгород, 2002. — С. 46—48.
2. Мурза В.П. Фізична реабілітація: Навч. посіб. — К.: Орлан, 2004. — 559 с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація: Підруч. для студ. вищих навч. закл. фіз. виховання і спорту. — К.: Олімпійська література, 2005. — 472 с.

4. Руководство по реабилитации больных с двигательными нарушениями. Том. II / Под ред. А.Н. Беловой, О.Н. Щепетовой. — М.: Антидор, 1999. — 648 с.
5. Сущенко Л.П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект): Монографія. — Запоріжжя: ЗДУ, 2003. — 442 с.
6. Теория и методика физического воспитания / Под ред. Т.Ю. Круцевич: В 2 т. — К.: Олимпийская литература, 2003. — Т. 1. — 423 с.
7. Українсько-латинсько-англійський медичний тлумачний словник / За ред. Павловського, Л. Петрух, І. Головки: В 2 т. — Л.: Словник, 1995.